



Ekoloji problemlər bütün beynəlxalq tədbirlərin əsas mövzularından biri olur

VI Ümumdünya Mədəniyyətlərərası Dialoq Forumu da istisna deyil

Mayın 1-də Bakı Konqres Mərkəzində açılış mərasimi keçirilən "Sülh və qlobal təhlükəsizlik naminə dialoq" mövzusunda VI Ümumdünya Mədəniyyətlərərası Dialoq Forumu dünən öz işini başa çatdırdı. Yarım ildən sonra isə Azərbaycan daha qlobal bir tədbirə - BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) evsahibliyi edəcək. Bu səbəbdən indi istər paytaxtımızda, istərsə də digər şəhərlərimizdə keçirilən tədbirlərin hər birində aparıcı mövzulardan biri məhz COP29-la bağlı olur.

VI Ümumdünya Mədəniyyətlərərası Dialoq Forumunda da COP29 ətrafında geniş söhbət getdi. Prezident İlham Əliyev forumdakı çıxışında bu mövzu üzərində xüsusilə da-yandı. Azərbaycanın yekdil qərarla COP29-a evsahibliyi edən ölkə kimi seçildiyi bir daha vurğulandı.

Ölkəmiz bunu özü üçün böyük şərəf sayır. Lakin bu həm də məsuliyyətdir. İndi Azərbaycan bu qlobal tədbirə hazırlığın fəal mərhələsindədir. Artıq COP29-a az vaxt qalır. Odur ki, yaxşı nəticələrə nail olmaq üçün əlimizdən gələni edirik.

"Yaşıl gündəliyimiz" də artıq dünyaya bəllidir. Əslində, Azərbaycanın bu gündəliyi hələ COP29 qərarından əvvəl icra olunmağa başlanıb. Xarici tərəfdaşlar və sərmayədarlarla "yaşıl keçid" üzrə nəhəng layihələrə start verilib. 2024-cü il ölkəmizdə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilib.

VI Ümumdünya Mədəniyyətlərərası Dialoq Forumunda Prezidentimiz demişdir ki, "biz indi öz rolumuzu körpülərin salınmasında görürük. Mən tariximiz, coğrafiyamız, qarşılıqlı əlaqələrimiz, Avropa təsisatları ilə olan münasi-

bətlərimiz, eyni zamanda coğrafi baxımdan Qərbi ilə Şərqi arasında yerləşməyimiz barədə söylədim ki, biz bu amillərlə çox iş görə bilirik. Hazırda biz qeyd edirik ki, əvvəlki sədrliyimiz zamanı olduğu kimi, körpülər salmağa çalışacağıq".

Məlumdur ki, iqlim dəyişmələrinə aid olan məsələlərin həlli üçün maliyyə vəsaiti lazımdır. Maliyyə məsələsi öz növbəsində COP29-un əsas mövzusu olacaq. Eyni zamanda həmrəylik və qarşılıqlı etimad vacibdir. Lakin COP29-un keçirilməsinə qərar verildəndən dərhal sonra bəzi mətbuat orqanları bir məsələdən narazılıqlarını bildirdilər. Bundan əvvəlki - 28-ci sessiyanın Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində keçirildiyini vurğulayaraq soruşdular ki, iqlim dəyişmələrinə həsr olunan bu mütəbər tədbirə nə üçün növbəti dəfə yenə neft-qaz ölkəsi evsahibliyi edəcək? Əslində isə neftlə, qazla zəngin olan ölkələr haqqında hansısa miflər yaradılmamalı, onlar buna görə qınaq obyektinə çevrilməməlidir. Dünyada bu məsələ ilə bağlı ayrışkıllıq, diskriminasiya aparılmamalıdır. Çünki həmin ölkələr, o cümlədən Azərbay-

candan əvvəl COP-u keçirmiş Misir və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri iqlim məsələlərinin həlli üçün böyük səylər göstərmişlər. Bu təbii sərvət Tanrıdan bir paydır və ölkələrə bu nemətə görə qiymət verilməlidir. Əsas məsələ sahib olduğu sərvətdən düzgün istifadə etməkdir.

Azərbaycana gəldikdə, ölkəmizdə karbohidrogen ehtiyatlarından əldə olunan gəlirlərdən düzgün istifadə olunur. Buna görə də yoxsulluğun səviyyəsi son 20 il ərzində 50 faizdən 5 faizə enmişdir. Borcumuz ümumi daxili məhsulun cəmi 7,9 faizinə bərabərdir. Neftdən, qazdan gələn gəlirlər cəmiyyətdə ədalətli bölünür. Bu gün biz həm də erməni vandallarının 30 il ərzində xarabaya çevirdiyi Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru yenidən tikib-qururuq. Azərbaycan dünyada neft və qaz təchizatçısı kimi tanınır. Bu gün ölkəmiz Gürcüstana, Türkiyəyə, Bolqarıstana, Yunanıstana, İtaliyaya, Rumıniyaya, Serbiyaya və Macarıstana təbii qaz ixrac edərək onların enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayır.

"Əgər biz bu gün məhz yol təchizatlarına, enerji təchizatlarına baxsaq görərik ki, onlar çox müxtəlifdir. Ona görə bizim səylərimiz körpülərin salınmasına yönələcək. Avropa-Qlobal Cənub istiqamətinə və həmrəyliyə gəldikdə, biz buna nail ola bilirik. Bunun üçün biz ürəkdən çalışmalıyıq, gündəliyimiz də buna köklənib", - deyərək dövlətimizin başçısı bildirmişdir.

"Yaşıl gündəliyimiz" də uğurla davam edir. Təkcə bu

il 1300 meqavat günəş və külək enerjisini istehsal etmək gücü olan stansiyaların təməli qoyulacaq. 2027-ci ilin sonuna qədər isə 2000 meqavat "yaşıl enerji"imiz olacaq. Həmin vaxta qədər 9 günəş və külək-elektrik stansiyası istismara veriləcək. 2030-cu ilə qədər isə əlavə olaraq 10 günəş və külək enerjisi stansiyası qurulacaq ki, onların da gücü 5000 meqavat (5 qıqavat) təşkil edəcək. Bu potensial qaz istehlakının əksər hissəsini elektrik enerjisi ilə əvəzləməyə imkan verəcək. Nəticədə Avropaya ən azı əlavə 5 milyard kubmetr qaz ixrac etmək mümkün olacaq.

Sözgedən forumda Prezident İlham Əliyev bunları bir daha xatırlatmışdır: "2027-ci ilə qədər bizdə 2 qıqavat günəş və külək enerjisi stansiyaları işə düşəcək və 2030-cu ilə qədər əlavə 5 qıqavat da istismara veriləcək. Bunun sayəsində bərpaulunan enerjini elektrik enerjisi istehsalında istifadə etmək üçün bizə imkan yaranacaqdır. Bütün bunlar üçün biz çox yaxşı sərmayəyə şərait yaratmışıq, sərmayədarlar var. Biz, həmçinin bərpaulunan enerji mənbələrindən istifadə edirik. Bu, elə bir faktıdır ki, biz onun əsasında beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən dəyərləndirilməliyik, yalnız sırf neft-qazın olması ilə deyil". Yəni Azərbaycan bununla bağlı hər hansı səhv addım atmır. İqlim dəyişmələrinə gəldikdə isə onlar da nümunəvi hesab oluna bilər.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*